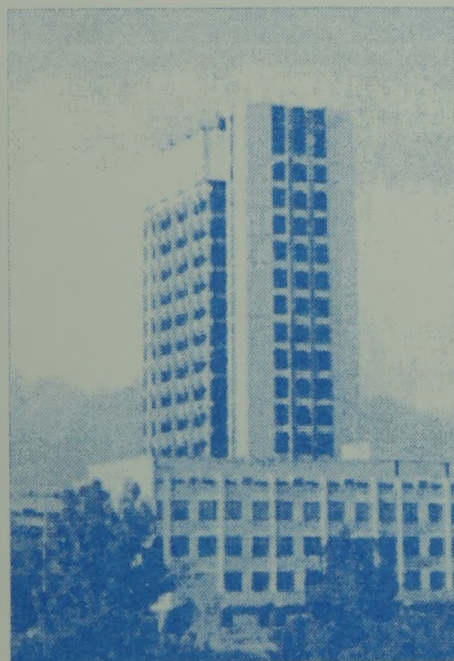


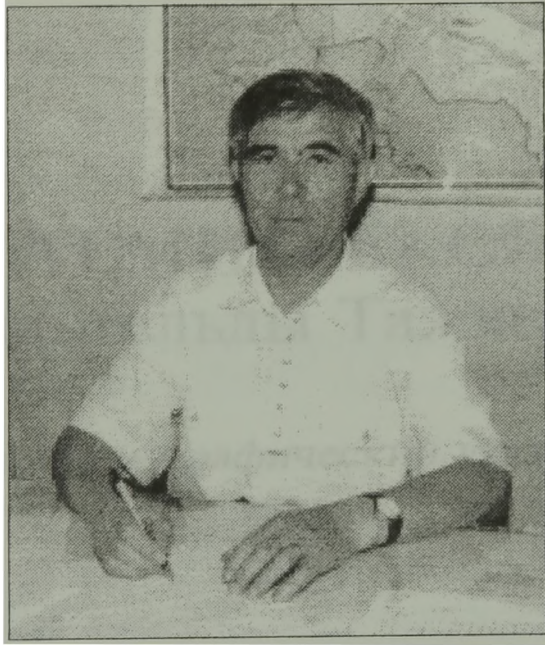
ӘЛ-ФАРАБИ атындағы  
КАЗАК ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ  
имени АЛЬ-ФАРАБИ



**ТЕМИРБЕКОВ**  
*Амангельды Тажиевич*

АЛМАТЫ 2003



*A. J. ...*

КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ  
имени АЛЬ-ФАРАБИ

Научная библиотека

**ТЕМИРБЕКОВ**  
**Амангельды Тажиевич**

*Биобиблиографический указатель*

Алматы  
"Казак университеті"  
2003

*Ответственный редактор:*  
доктор химических наук, профессор **З.А.Мансуров**

*Члены редколлегии:*  
доктор географических наук, профессор **К.М.Баймырзаев;**  
доктор сельскохозяйственных наук, профессор **Е.У.Жамалбеков;**  
директор библиотеки **Е.Ж.Абулкаирова**

*Составитель*  
**Л. Г. Рафикова**

**Темирбеков Амангельды Тажиевич:** Биобиблиографический указатель / Сост.: Л.Г.Рафикова; Отв.ред. З.А.Мансуров. – Алматы: Казак университеті, 2003. – 31 с.

## **ПРЕДИСЛОВИЕ**

Предлагаемый указатель – продолжение серии библиографий ученых Казахского национального университета им. аль-Фараби, посвящен кандидату географических наук, заведующему кафедрой Экономической и социальной географии, профессору КазНУ – Темирбекову Амангельды Тажиевичу.

Библиография включает материалы, характеризующие жизнь и деятельность ученого, его публикации.

Материал расположен в хронологическом порядке, в пределах каждого года по алфавиту: сначала идут работы, опубликованные на казахском языке, затем на русском и далее – на других языках.

Статьи, которые не удалось просмотреть «de visu», отмечены звездочкой.

В именном указателе соавторов ссылки даются на порядковые номера работ, помещенных в хронологическом указателе трудов.

## Профессор Темірбекұлы Амангелді Тәжітегінің ғылыми-ұстаздық және қоғамдық қызметі туралы ҚЫСҚАША ОЧЕРК

Темірбекұлы Амангелді Тәжітегі 1943 жылдың 25 тамызы күні Оңтүстік Қазақстан облысының қазіргі Төлеби ауданындағы қасиетті Қазығұрт тауының күншығыс беткейінің етегінде орналасқан Ұзынбұлақ ауылында шаруа отбасында өмірге келді. Сондықтан да болар Әбекең көп жағдайда өзінің географ-ғалым болғанын балалық кезінде осы Қазығұрт тауының басына саяхатқа көп шыққанымен байланыстырады. Алғашқы білімді жергілікті Алғабас жеті жылдық мектебін бітіріп, орта мектепте оқуын жалғастыру үшін Шымкент қаласындағы аты оңтүстік өңірінде көпке танымалы, Қарсыбай Сыпатаев атындағы қазақ орта мектебіне келді. Аты танымалы дейтініміз, бұл мектеп облыс орталығындағы ауылдан келген балаларды сол жылдары интернатта жатқызып оқытатын мектеп болатын. Кезінде бұл мектепті Қазақстанда аты көпке белгілі ақынымыз Әбділдә Тәжібаев, атақты батырымыз, әрі жазушымыз Бауыржан Момышұлы, аса көрнекті ғалымымыз, Қазақ ұлттық университетінің өркендеуіне үлкен үлес қосқан академик Өмірбек Жолдасбеков, әрі ғалым, әрі мемлекет қайраткері Садуақас Темірбеков тағы басқалар бітірген құтты оқу орны.

Осы мектепті 1960 жылы жақсы бітіргеннен кейін оқуын әрі қарай жоғарғы оқу орындарында жалғастыру үшін сол кездегі партия құдіретінің шешімі бойынша міндетті түрде екі жылдық еңбек етуі қажет болатын. Амангелді сол кездегі комсомолдың мүшесі болғандықтан, партия шешімін міндет санап, 1960-1962 жылдары Шымкент қаласында "Шымкентқұрылыс", "Казмеханомонтаж" мекемелері мен "Гидролиз" заводында жұмысшы, құрылысшы, слесарь-монтажник болып жұмыс істеді. Осы кездері оның жасы 18-19-ға толып, Отан алдындағы әскери міндетін атқаруға армия қатарына шақырылды. Сонымен 1962-1965 жылдары Мәскеу қаласында өзінің әскери борышын өтей жүріп, келешектегі негізгі мақсаты – жоғарғы оқу орнына түсу үшін, Мәскеу қаласының осы әскери мекемеге жақын орналасқан мектепте ашылған, осы мақсаттағы дайындық курсында оқып, курсты бітіру емтихандарын үздік бітіріп,

жоғарғы оқу орнына түсуге жолдама алады. Сол жолдамамен келіп 1965 жылы Қазақтың С.М. Киров атындағы мемлекеттік университеті, география факультетінің "География" мамандығы бойынша оқуға түскен. Аталған оқу орнын 1970 жылы жақсы, үлгілі бітіруші ретінде Оңтүстік Қазақстандағы мұғалімдердің білімін жетілдіру институтына география пәні бойынша әдіскер қызметіне жіберілді. Әдіскерлік білімін тереңдету мақсатымен ол 1970-1972 оқу жылдары С.М. Киров атындағы Қазақ мемлекеттік университетінде стажер-зерттеуші институтына қабылданды. Сонан соң 1972-1976 жылдар аралығында М.В. Ломоносов атындағы Мәскеу мемлекеттік университеті, география факультеті құрамындағы ҚСРО-ның экономикалық және әлеуметтік география кафедрасында аспирантураны бітірді. Бұл кафедраны МГУ-де кезінде ашып ұйымдастырған аты әлемге әйгілі ғалым, ҚСРО ғылым академиясының корреспондент-мүшесі Н.Н. Баранский болса, 1970 жылдары бұл кафедраны өте дарынды ғалым-ұйымдастырушы, профессор Ю.Г.Саушкин басқаратын. Осы кафедраның профессоры география ғылымдарының докторы В.Г. Крючковтың жетекшілігімен "Организация территории и типология сельского хозяйства в предгорьях Тянь-Шаня (север Чимкентской области)" тақырыбына жазылған ғылыми еңбегі география ғылымдарының кандидаты дәрежесін алу үшін Москва университетінің қабырғасында қорғады. Сол 1976 жылдан осы уақытқа дейін әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің өзі бітірген экономикалық және әлеуметтік география кафедрасында аға оқытушы, доцент, 1992 жылдан бастап кафедра меңгерушісі болып қызмет атқарып келеді. Осы аталған еңбектерімен бірге 1989-1992 жылдар аралығында кафедрадағы қызметтеріне қоса география факультеті деканының оқу ісі жөніндегі орынбасары қызметін бірге атқарды. А.Т. Темірбековке 2002 жылы әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің Ғылыми Кеңесінің шешімімен осы университеттің профессоры ғылыми атағы берілді. Сонымен Амангелді Темірбекұлы 1965 жылдан өзі студент болып қабылданған Қазақ ұлттық университетімен осы күнге дейінгі еңбек өмірі тікелей байланысты. Оның негізгі ғылыми жұмыстары Қазақстан аумағында ауыл шаруашылығы салаларын дамыту үшін оның жер ресурстарын экономикалық-географиялық тұрғыдан тиімді

пайдалануын зерттеуге арналған. Мәселен, Мәскеу Мемлекеттік университеті қабырғасында 1975 жылы жарияланған алғашқы ғылыми мақаласы Арыс өзені торабының (бассейінінің) негізгі топырақ типтерінде, астық шаруашылығының өнімділігі мен оның экономикалық тиімділігін салыстырмалы-географиялық әдістерімен талдауға арналған. Бұдан кейінгі 3 ғылыми жұмыстары өзінің ғылыми жетекшісі В. Крючковпен бірге орталық басылымдарда жарияланды, олардың барлығы да Оңтүстік Қазақстан облысының жерлерін тиімді пайдалану мәселелеріне арналған. Ескеретін жағдай, бұл 3 жұмыстың материалдары бүкілодақтық ғылыми конференцияларда баяндалып мақұлданған. Біріншісі 1975 жылы Мәскеуде өткен конференцияда баяндалса, екіншісі 1976 жылы Ашхабадта өткен конференцияда, үшіншісі Украинада Киев қаласында баяндалған болатын. Міне осы жарияланған ғылыми мақалаларының нәтижесінде 1977 жылы жоғарғы аталған тақырыпта кандидаттық диссертациясын қорғады.

Сонымен, ғылымға деген алғашқы сәтті қадамын Мәскеуде бастаған Амангелді Темірбекұлы кандидаттық дәрежеге ие болып, өзі оқыған кафедраға ұстаз болып орналасқаннан кейін, педагогтық жұмысты ғылыми зерттеулермен ұштастыра отырып өнімді еңбекті жалғастырды. Бұл жылдар ішіндегі Әбекеңнің атқарған барлық жұмыстарын мынадай кіші хабарда атап өту мүмкін емес және оның қажеті де жоқ. Дегенмен, Әбекең тындырған басты шаруаларды атап кеткен жөн сияқты. Біздің ойымызша, бұл шаруаның еңбастысы - өзі жоғарғы дәрежелі мамандыққа ие болған, бұл салада Мәскеу мектебінің тәжірибесінен өткен Әбекеңнің, өз білгендерін болашақ мамандарға үйретіп, тәрбиелеу, ұстаздық ету. Бұл салада Амангелді Тәжіұлы өз парызын әбүйірмен екі тілде де жоғарғы деңгейде атқарып жүр деп айта аламыз.

Осы жылдар ішінде Амангелді Темірбекұлы жеке өзі және әріптестерімен бірге 70-ке жуық экономикалық география салалары бойынша еңбектерді жарыққа шығарыпты. Оның ішінде өзінің Мәскеулік ғылыми жетекшілері В.Г. Крючковпен, А.Н. Ракитниковтармен бірге 1990 жылы ГУГК баспасынан шыққан "Сельскохозяйственные районы СССР" картасы, педагогика ғылымдарының кандидаты, Қазақстанның еңбек сіңген қызметкері У.А. Есназаровамен



бірге шығарған "Түркі тілдес елдер географиясы" оқу құралы Түркияда басылып шықты. Сонымен қатар кейінгі жылдары "Қазақ университеті" баспасынан шыққан "Жер кадастры" және "Ауылшаруашылық географиясы" пәндерінен оқу-әдіс-темелік құралдары ерекше орын алады.

Кезінде Одақтық масштабта өтетін конференцияларда Қазақстанның географиялық мәселелерін жиі-жиі Мәскеуге барып, тіпті басқа республикалар арасында өтетін бүкілодақтық жиындарға қатысып баяндамалар жасаушы еді. Одақ тараған соң да Амангелді Темірбекұлы бұрынғы дәстүрді жалғастырып, енді, халықаралық ғылыми конференция, симпозиумдарға қатысып, жиі Мәскеуге, Харьковке, Түркия Республикасына, тіпті биылғы жылы АҚШ-қа барып ондағы Висконсин – Мадисон университетінде "Республика Казахстан: геополитический и экономико-географический анализ внешнеэкономических связей" деген тақырыпта баяндама жасады.

А.Т. Темірбековтың жетекшілігімен диплом алғандар бакалаврлар мен магистрлер ғана емес, сонымен қатар жоғарғы дәрежелі ғылым кандидаттары шығуда. Соңғы 5-6 жылдар ішінде Амангелді Темірбекұлы 4 ғылым кандидатын дайындаса, кезекте әлі де бірнешеулері бар.

Әбекеңнің тағы бір ерекшелігі ешқандай ерінбейтін еңбекқорлығы. Жұмыс кабинетінде ертеден кешке дейін, тіпті сенбі күндері де жиі табылады. Қызмет бабындағы барлық тірлікті, күнделікті шаруаларды біреуге тапсырмай өзі істейді.

Мерейтойі иесі - өнегелі отағасы. Сүйікті жарымен екі ұл, екі қыз өсіріп тәрбиелеуде. Олардың бәрі де жоғары білімді мамандар. Қазақтар "Елу ердің жасы, алпыс ағалықтың басы" дейді. Міне осы мерейтойыңызбен құттықтай отырып, зор денсаулық, жасампаздылық, ғылыми ұстаздық, қызметте ірі табыстар, отбасына ұзақ өмір, бақыт тілейміз!

Қ.Баймырзаев—география ғылымдарының докторы, профессор, ҚазҰУ-нің география факультеті деканы.

Е. Жамалбеков — ауыл шаруашылық ғылымдарының докторы, экономикалық және әлеуметтік география кафедрасының профессоры.

**КРАТКИЙ ОЧЕРК**  
**научно-педагогической и общественно-политической**  
**деятельности**  
**ТЕМИРБЕКОВА АМАНГЕЛЬДЫ ТАЖИЕВИЧА**

Темирбеков Амангельды Тажиевич родился в 1943 году в Южно-Казахстанской области, в нынешнем Толебийском районе, в ауле Узунбулак в семье сельских тружеников.

С 1949 по 1957 год учился в местной Алгабасской семилетней школе № 12 Толебийского (тогдашнего Георгиевского ) района Южно-Казахстанской области, а среднее образование получил в школе № 7 им. Карсыбая Спатаева в городе Шымкенте, которую он окончил в 1960 году.

В том же году начал свою трудовую жизнь, став рабочим строительного управления треста «Чимкентстрой», затем слесарем – монтажником треста «Чимкентпромстрой». Откуда в 1962 году был призван в ряды Советской Армии, где прослужил до 1965 года

Был досрочно демобилизован из Армии в связи с поступлением в 1965 году на географический факультет КазГУ им. С.М. Кирова, который окончил в 1970 году.

После окончания университета был направлен на работу в Южно-Казахстанский областной отдел народного образования (ОблОНО), где был принят на должность методиста-географа Областного института усовершенствования учителей (ОблИУУ). С целью повышения методического и педагогического мастерства, оттуда он был отправлен на стажировку в КазГУ им. С.М. Кирова, где был зачислен стажером-исследователем (1970-1972 гг.)

В 1972 году, после окончания стажировки, поступил в аспирантуру при кафедре экономической и социальной географии Московского государственного университета им М.В. Ломоносова по специальности «11.00.02 – Экономическая география».

В 1977 году защитил кандидатскую диссертацию на тему: «Организация территории и типология сельского хозяйства в предгорьях Тянь-Шаня (север Чимкентской области)».

С 1976 года по 1992 год работает на кафедре старшим преподавателем, затем доцентом кафедры экономической географии, а с 1993 года заведующим кафедрой экономической и социальной географии КазНУ им. аль-Фараби. Решением Ученого совета Казахского национального университета им. аль-Фараби от 24 июня 2003 года (Протокол № 10) Темирбекову Амангельды Тажиевичу присвоено звание «Профессор Казахского национального университета».

В процессе работы Темирбеков А.Т. большое внимание уделяет организации и совершенствованию содержания географического образования и учебно-методической работы в средней школе и в вузе. В связи с приобретением суверенитета Республики Казахстан и введением в средней школе нового школьного курса «Экономическая и социальная география Республики Казахстан», А.Т. Темирбековым разработана и в 1994 году издана программа по данному курсу для общеобразовательных школ как на казахском, так и на русском языках. Эта программа сейчас является обязательной основной программой для средней школы.

Научно-педагогическая работа Темирбекова А.Т. для студентов вуза по географии включает разработку Государственных стандартов и Квалификационных характеристик по географическому образованию, типовых и рабочих учебных планов и программ как бакалавриату так и по магистратуре, учебных и методических пособий, публикацию статей

Темирбеков А.Т. принимает участие в работе международных научно-практических конференций: «Краеведение и туризм: образование, воспитание, стиль жизни» (г. Херсон, Украина), «Проблемы современного образования в странах СНГ» (г. Москва) и ежегодных учебно-методических конференциях университета.

В 2000 году он стал победителем международного конкурса, организованного редакцией радио и телевидения Турции (ТРТ) на тему: «Мир в стране, мир во всем мире» г. Анкара.

**Профессор А.Т. Темирбековтың өмірі мен ғылыми қызметінің  
негізгі кезеңдері**

**ОСНОВНЫЕ ДАТЫ  
жизни и научной деятельности профессора  
А.Т. Темирбекова**

Родился 25 августа 1943 года в Южно-Казахстанской области, в Толебийском районе, в ауле Узунбулак.

1949-1957 гг. Начальное образование получил в Алгабасской семилетней школе.

1960 г. – окончил среднюю школу № 7 им. К. Спатаева в г. Шымкенте.

1960 г.– рабочий строительного управления треста «Чимкентстрой».

1961 г. – слесарь-монтажник треста «Чимкентпромстрой».

1962 г. рабочий Чимкентского гидролизного завода.

1962- 1965 гг. – служба в рядах Советской Армии.

1965 г. – стал студентом географического факультета КазГУ им. С.М. Кирова.

1970 г. – окончил университет.

1970 г. – методист-географ Областного института усовершенствования учителей.

1970 г. – стажер – исследователь кафедры экономической географии КазГУ им. С.М. Кирова.

1972 г. – ассистент кафедры экономической географии КазГУ им. С.М. Кирова.

1972 г. – поступил в аспирантуру МГУ им. М.В. Ломоносова.

1976 – 1978 гг. – ассистент кафедры экономической географии КазГУ им. С.М. Кирова.

1977 г. – защитил кандидатскую диссертацию на тему «Организация территории и типология сельского хозяйства в предгорьях Тянь-Шаня (север Чимкентской области)».

1978-1981 гг. – старший преподаватель кафедры экономической и социальной географии КазГУ им. аль-Фараби.

1979-1983 гг. – заместитель декана географического факультета КазГУ им. С.М. Кирова.

1980 г.– присвоено ученое звание доцент.

1981-1986 гг. – доцент кафедры экономической географии КазГУ им. С.М. Кирова.

1985-1986 гг. – и. о. заведующего кафедрой экономической географии КазГУ им. С.М. Кирова.

1986-1992 гг. – доцент кафедры экономической и социальной географии.

1989-1992 гг. зам. декана географического факультета КазГУ им. С.М. Кирова.

С 1992 г. по настоящее время – заведующий кафедрой экономической и социальной географии КазНУ им. аль-Фараби.

1994 г – разработана программа для средней школы по курсу «Экономическая и социальная география Республики азахстан».

2000 г – победитель международного конкурса, организованного редакцией радио и телевидения Турции.

2003 - присвоено ученое звание профессор Казахского национального университета имени аль-Фараби.

**Профессор А.Т. ТЕМИРБЕКОВТЫҢ өмірі мен ғылыми еңбектері жөніндегі әдебиеттер**

## **ЛИТЕРАТУРА**

**о жизни и трудах профессора**

**ТЕМИРБЕКОВА АМАНГЕЛЬДЫ ТАЖИЕВИЧА**

1. Жамалбеков Е. Алпыс – талтүс // Қазақ университет. – 2003.- № 07 (1322), 23 қыркүйек. – 7 б.
2. Отандық география ғылымына үлес (әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, география факультетінің экономикалық және әлеуметтік география кафедрасының меңгерушісі профессор А.Т. Темірбековтің 60 жылдығына орай) // Қазақстанның ғылыми мен жоғары мектебі. – 2003. – 1 қазан

3. Географический факультет // Казахский ордена Трудового Красного Знамени государственный университет им. С.М. Кирова. – Алма-Ата, 1984. – С. 166.
4. Географический факультет // Казахский государственный национальный университет им. аль-Фараби. – Алматы, 1994. – С. 132.
5. Кафедрой экономической и социальной географии изданы // Отчет о научно-педагогической деятельности КазГУ им. аль-Фараби за 1999 – 2000 учебный год. – Алматы, 2000. – С. 107.
6. Кафедра экономической и социальной географии // Отчет о научно-педагогической деятельности КазГУ им. аль-Фараби за 1997 / 1998 учебный год. – Алматы, 2000. – С. 129.
7. Кафедра экономической и социальной географии // Отчет о научно-педагогической деятельности КазГУ им. аль-Фараби за 1999 – 2000 учебный год. – Алматы, 2000. – С. 205.
8. Темирбсков А.Т. // Отчет о научно-педагогической деятельности КазГУ им. аль-Фараби за 1999 – 2000 учебный год. – Алматы, 2000. – С. 211.
9. Учебно-методическая, научная и воспитательная работа кафедры // Отчет о научно-педагогической деятельности КазГУ им. аль-Фараби за 1999 – 2000 учебный год. – Алматы, 2000. – С. 207.

## ЕҢБЕКТЕРІНІҢ ХРОНОЛОГИЯЛЫҚ ҚӨРСЕТКІШІ

### ХРОНОЛОГИЧЕСКИЙ УКАЗАТЕЛЬ

1975

1. Применение картографического метода для обоснования рационального использования земель ( на примере Западной Сибири и Казахстана) // Материалы У1-ой Всесоюз. конф. по тематическому картографированию. – М., 1975. – С..91 – 94 / Соавт.: В. Крючков, И. Якушева.

2. Сельскохозяйственное использование основных типов почв в бассейне р. Арыс // Научно-техническая революция и методы географического анализа. – М., 1975. – С..56 – 64.

1976

3. Эффективность каракулеводства в пустынях Южного Казахстана при разных типах организации территорий // Тез. докл. Всесоюз. конф. По комплексному изучению освоению пустынных территорий СССР – Ашхабад, 1976. – С. 88 – 90 / Соавт.: В. Крючков.

1977

4. Организация территории и типология сельского хозяйства в предгорьях Тянь-Шаня (Север Чимкентской области): Диссертация ... канд. географических наук / МГУ им. М.В. Ломоносова; Географический фак. М., 1977. – 115 с.

5. Организация территории и типология сельского хозяйства в предгорьях Тянь-Шаня (Север Чимкентской области): Автореферат дис... канд. географических наук / МГУ им. М.В. Ломоносова: Географический фак. М., 1977. – 24 с.

**1978**

6. Использование земель и производственная типология сельского хозяйства Чимкентской области // Вопросы географии. – М., 1978. Сб. 107. Территориальная дифференциация и типы сельского хозяйства. – С.70 – 94 / Соавт.: В.Г Крючков.

**1979**

7. Сельскохозяйственное использование земель разных типов природной среды Чимкентской области // Развитие географии в Казахстане: Материалы I географического съезда Казахской ССР – Алма-Ата, 1979. – С. 53 - 55.

**1982**

8. Оптимизация сельскохозяйственного использования природных ресурсов горных геосистем ( на примере Тарбагатая и Северного Тянь-Шаня) // Горные геосистемы. – М.- Алма-Ата, 1982. – С. 43 – 45 / Соавт.: В.Г Крючков.

**1985**

9. Методические указания и программы к проведению производственной практики студентов экономико-географов III – IV курсов. – Алма –Ата: КазГУ, 1985. – 58 с. / Соавт.: К.А. Искокова, Г.А. Фурсина.



10. Экономико-географический анализ тенденций сельскохозяйственного использования земельных ресурсов // Тез. докл. II съезда географического общества Казахской ССР Секц. Экономическая география. – Алма-Ата, 1985. – С. 39 – 40 / Соавт.: К.Ш. Диярова.

11. Экономическая оценка земельных ресурсов и проблемы рекультивации земель // Экономико-географические проблемы территориальной организации производительных сил Казахской ССР. – Алма-Ата, 1985. – С. 148 – 156 / Соавт.: Е.М. Упушев.

## 1987

12. Использование земель и типы сельского хозяйства в предгорно-горных районах Южного Казахстана // Использование земель и продовольственные ресурсы. – М., 1987. – С. 216 – 222 / Соавт.: В. Крючков, И.А. Якушева.

## 1990

13. Сельскохозяйственное районирование СССР: Карта. Масштаб 1: 4000000. – М.: ГУГК, 1990.

14. Проблемы сельскохозяйственного освоения земельных и водных ресурсов Или-Балхашского региона // Социально-экономическая география в Казахстане. – Алма-Ата, 1990. – С. 98 / Соавт.: К.А. Исакова.

## 1991

15. КСРО экономикалық және әлеуметтік географиясынан жүргізілетін практикалық жұмыстар // Қазақстан мектебі. – 1991. № 2. 42 – 45 б. / У.А. Есназаровамен бірге.

16. Перспективные направления в преподавании экономико-географических дисциплин в связи с политико-экономическими преобразованиями в СССР и странах Восточной Европы // Методика преподавания экономической и социальной географии в высшей и средней общеобразовательной школе. – Владикавказ, 1991. – С. 40 – 42 / Соавт.: С.Р. Ердавлетов, К.А. Искакова, Р.К. Утекешева, Г.А. Фурсина.

## 1992

\*17 Оценка экономического ущерба народному хозяйству от загрязнения воздушного бассейна г. Джамбула // Вопросы прикладной физической географии Казахстана. – Алма-Ата, 1992. – 4 с. / Соавт.: К. Искакова, Тлеугалиева. – Деп. в КазгосИНТИ.

## 1993

18. Географиядан жалпы білім беретін орта мектеп ( 8 – 9 кл.) бағдарламасы // География ( 8 –9 кл.). – Алматы, 1993. – 31 б. / Ү. Есназаровамен бірге.

## 1994

19. Программа по географии Республики Казахстан для общеобразовательных школ ( 8 –9 кл.). – Алматы, Респ. Изд. каб., 1994. – 31 с. / Соавт.: У.А. Есназарова.

## 1995

20. Географиядан оқушылардың білімн тексеруге арналған тест. – Алматы, 1995. – 55 б. / У. Есназаровамен бірге.

21. Экономико-географический анализ особенностей региональной деконцентрации капитала на мировом рынке // Вестн. КазГУ Сер. географическая. – Алматы, 1995. – Вып.2. – С. 201 – 208. – Библиогр.: 6 назв. / Соавт.: М.И. Иванов.

22. Экологическое воспитание студентов при изучении курса «Экономическая и социальная география Республики Казахстан» // Вестн. КазГУ. Сер. экологическая. – Алматы, 1995. – Вып.1. – С.85 – 88.

## 1996

23. О необходимости подготовки специалистов по эколого-экономическому обоснованию природопользования // Вестн. КазГУ Сер. географическая. – Алматы, 1996. № 3. – С.156 – 159 / Соавт.: З.К. Каргажанов.

24. Углубление изучения природно-ресурсного потенциала и эколого-экономических основ природопользования в курсе «География Республики Казахстан» // Материалы III международного научно-метод. семинара. Харьков, 9-13 сент. 1996 г. – Харьков, 1996. – С. 58 – 59.

25. Экологическое воспитание студентов при изучении курса «Экономическая и социальная география Республики Казахстан» // Вестн. КазГУ Сер. экологическая. – Алматы, 1996 – С. 85 – 88.

## 1997

26. Ана тіліміздегі жана оқу құралы // Қазақ университеті. № 8 (1263), қараша. – 9 б. / Қ. Кошкімбаевпен бірге.

27. Әлемдегі атом энергетикасының дамуы және оның географиясы // ҚазМУ хабаршысы. География сер. – Алматы, 1997. - № 4. – 37 – 39 б.

28. Әлемдік отын энергетика өнеркәсібі, оның даму кезендері мен географиясы және аймақтық ерекшеліктері // ҚазМУ хабаршысы. География сер. – Алматы, 1997. - № 5. – 95 -102 б.
29. «Түркі тілдес елдер географиясы» бағдарламасы // Биология және химия. – 1997. № 4. – 52 – 57 б. / У.А. Есназаровамен бірге.
30. Экономикалық және әлеуметтік географиясын оқытқанда студенттердің экологиялық санасын қалыптастыру // Реформирование университетского образования: реальность и перспективы. – Алматы, 1997. – 163 – 164 б.
31. Экономикалық және әлеуметтік географиясын оқытқанда студенттердің экологиялық санасын қалыптастыру // ҚазМУ хабаршысы. Экология сер. – Алматы, 1997. - № 2. – 68 – 71 б.
32. География в сфере общечеловеческих проблем современности // Қазақ университеті. – 1997. - № 3, наурыз.
33. Об актуальности организации непрерывного географического образования в системах ФПК и ИПК // ИПК – центр развития профессионального и педагогического мастерства: Материалы республиканской научно-методической конференции. – Алматы, 1997. – С. 73 – 74.
34. Особенности подготовки бакалавров и магистров по специальности «География» // Реформирование университетского образования: реальность и перспективы. – Алматы, 1997. – С.46 – 47 / Соавт.: Л.К. Веселова, Е.Н. Вилесов, Г.М. Джаналиева.
35. Учет экологических особенностей Центрального Казахстана при сельскохозяйственном использовании земель // Современные проблемы экологии Казахстана: Материалы науч. конф. – Караганда, 1997. С.244 – 246 / Соавт.: А.А. Токбергенова.

1998

36. Использование географической и картографической информации для проведения земельной реформы в Казахстане // Устойчивость, антропогенная трансформация и оптимизация природной среды Казахстана: Материалы научной конференции. – Алматы, 1998. – С.178 – 181 / Соавт.: А.А. Токбергенова; Б.Д. Данышпанов.

37. О новых подходах к типологии государств мира в курсе « Экономическая и политическая география мира » // Стратегия университетского образования. – Алматы, 1998. – Ч. 1. – С. 81 – 82.

38. Применение новых методов и технологии обучения в системе непрерывного географического образования // Устойчивость, антропогенная трансформация и оптимизация природной среды Казахстана: Материалы научной конференции. – Алматы, 1998. – С. 322 – 328 / Соавт.: А.О. Жемеров, У.А. Есназарова.

\*39. Программа курса «Программа тюркоязычных государств мира» // Тюркские страны и литература. – Анкара, 1998. № 19. – С. 94 – 96 (на тур. языке) / Соавт.: У.А. Есназарова.

40. Программа по географии Республики Казахстан для общеобразовательных школ (8 – 9 кл.). – Алматы: МОЗиС РК НИЛ «ИНФОТЕХ», 1998. – 27 с. / Соавт.: У.А. Есназарова.

41. Реализация инновационных методов, технологии и принципы непрерывности в обучении географии при многоступенчатой системе университетского образования // Непрерывное географическое образование: инновационные методы и технологии: Материалы 1У междунар. научно-метод. семинара. – Харьков, 1998. – С. 114 – 115.

1999

42. Географиядан 1000 сұрақ жауап: Абитуриенттер мен студенттерге арналған көмекші оқу қралы. – Алматы, 1999. – 90 б. / У.А. Есназаровамен бірге.

43. Табиғаттану факультеттерінде қазақ тілінің ғылым, білім тіліне айналдыру мәселелері // Стратегия университетского образования в КазГУ: Проблемы преподавания языка. – Алматы, 1999. – Ч.2. – С.96 / Е.У. Жамалбеков, А.С. Акашевамен бірге.

44. Мұхаммед Хайдар Дулати географ-жаратылыстанушы ғылым // Мұхаммед Хайдар Дулати: Ойшыл. Тарихшы. Жазушы. Колбасшы: Халықаралық ғылыми-теориялық конференция материалдары. – Алматы, 1999. – 216 – 227 б. / Ә. Байбатша, Е. Жамалбековпен бірге.

45. Түркі тілдес елдер географиясы: оқулық Анкара, А. Йассауи университетінің жәрдем қоры баспасы, 1999. – 179 б. / У.А. Есназаровамен бірге.

46. Түркі тілдес елдер географиясы: жұмыс дәптері - Анкара, А. Йассауи университетінің жәрдем қоры баспасы, 1999. – 60 б. / У.А. Есназаровамен бірге.

47. Географический факультет. Кафедра экономической и социальной географии: Буклет, посвященный 50-летию кафедры. – Алматы, 1999.- 20 с.

48. Изучение политической карты мира: Учебно-метод. пособие. – Алматы: Қазақ университеті, 1999. – 97 с.

49. Эколого-экономическое состояние освоенной целины Казахстана и вопросы его улучшения // Изв. МОН РК, НАН РК. Сер. биолог. и мед. – 1999. № 2. – С. 3 – 7 / Соавт.: Р.М. Бильдебаева, Т. Джаланкузов, Е.У. Жамалбеков.

2000

50. Табиғаттану мамандары студенттерінің, далалық практикаларын Алматы аймағында тиімді өткізу жолы // Университет білім мен қоғам – үшінші мыңжылдықта ХХХ халықаралық ғылыми-әдістемелік конференция. – Алматы, 2000. – 3-ші бөлім. – 48-51 б. – Әдебиет: 4 / Е.У. Жамалбеков, Р.М. Білдібаева, С.С. Түгелбаевпен бірге.

51. Университеттің табиғаттану қазақ бөлімдерінде оқулық пен оқу құралдарын қазақ тілінде шығару жолдары // Университеттік білім мен қоғам үшінші мыңжылдықта. ХХХ халықаралық ғылыми-әдістемелік конференция. – Алматы, 2000. – 1 бөлім. – 102 – 105 б. / Р.М. Білдебаева, Е.У. Жамалбеков, К.С. Қәшкімбаевпен бірге.

52. Демографические процессы как индикатор качества природно-хозяйственных систем // Новые подходы и методы в изучении природных и природно-хозяйственных систем: Доклады к международной конференции. Казахстан, Алматы, 12 – 13 окт. 2000 г. – Алматы, 2000. – С. 258 – 263. – Библиогр.: 3 назв. / Соавт.: Г.Н. Нюсупова.

53. Кафедре экономической и социальной географии – 50 лет // Вестн. КазГУ Сер. географическая. – Алматы, 2000. № 1 (10). – С. 196 – 200.

54. Проблемы оценки и управления селевым риском ( на примере бассейна р. Текели) // Новые подходы и методы в изучении природных и природно-хозяйственных систем: Доклады к международной конференции. Казахстан, г. Алматы, 12 – 13 окт. 2000 г. – Алматы, 2000. – С. 213 – 219. – Библиогр.: 6 назв. / Соавт.: А.С. Бейсембинова.

55. Проблемы создания земельного кадастра на территории городского землепользования (на примере г.Алматы) // Современные проблемы геоэкологии и созологии: Между дунар.

научно-практ. конф. Алматы, 22 – 23 янв. 2001 г. – Алматы, 2001. – С. 142 – 145 / Соавт.: А.А. Сапаров.

56. Программа по географии Республики Казахстан для общеобразовательных школ ( 6 – 9 классы) / Министерство образования и науки Республики Казахстан. – Алматы: РИК Казахская академия образования им. Ы. Алтынсарина, 2000. – 46 с. / Соавт.: У.А. Есназарова.

## 2001

57. Жер кадастры: Оқу әдістемелік құрал / Әл-Фараби атындағы ҚазМУУ; Жауапты ред. Е.Ү. Жамалбеков. – Алматы: Қазақ университеті, 2001.- 57 б. / Е.Ү Жамалбеков, Токбергеновамае бірге.

58. Жер кадастры пәні және оның табиғаттану мамандықтарын дайындауда алатын орны // Әлемдік білім кеңістігі және ХХІ ғ. Университеттері: ХХХІ ғылыми-әдістемелік конференция. – Алматы, 2001. 2-бөлім. – 43 45 б. / Е.У. Жамалбеков, А.А. Токбергенова, М.А. Тілеубергенмен бірге.

\*59. География сельского хозяйства мира: Учебно-метод. пособие к спецкурсу «География сельского хозяйства». – Алматы: Қазақ университеті, 2001. – 50 с.

60. Историко-географическое введение в политическую карту мира: Учебно-методическое пособие по курсу «Экономическая, социальная и политическая география мира». – Алматы: Қазақ университеті, 2001. – 102 с. / Соавт.: Г.А. Фурсина, А. Токбергенова, Т.К. Шакенова.

61. С.Р. Ердаuletову – 60 лет // Роль туризма в устойчивом развитии Республики Казахстан. – Алматы, 2001. – С. 7 11.

62. Методические функции письменной проверки знаний студентов по географии // Университеты ХХІ века и мировое



образовательное пространство: XXXI науч. метод. конф. – Алматы, 2001. – Ч.2. – С. 41 – 42 / Соавт.: У.А. Есназарова, А.А. Гокбергена.

63. Проблемы создания земельного кадастра на территории городского землепользования (на примере г. Алматы) // Географическая наука в Казахстане: результаты и пути развития. – Алматы, 2001. – С.215 – 220 / Соавт.: А.Е. Сапаров.

64. Экономико-географические системы информационного обеспечения земельного кадастра городских территорий (г. Алматы) // Современные проблемы геоэкологии и социологии: Доклады к международной научно-практической конференции. 22 - 23 января 2001 г., г. Алматы, Казахстан. – Алматы, 2001. – С.142 – 145. - Библиогр.: 4 назв. / Соавт.: А.Е. Сапаров.

## 2002

65. Өндірістің техникалық-экономикалық негіздері // «Экономикалық және өлеуметтік география» пәнінің типтік бағдарламасы. «511030, 011040 География» мамандығы бойынша университет студенттеріне арналған. – Алматы, 2002. – 3 – 9 б. - Әдебиет 4. / М.А. Тлеуберген, О.Ж. Фабдолламен бірге.

66. Введение в экономическую и социальную географию // Типовые программы по экономической и социальной географии. Для студентов университетов по специальности «511030, 011040 – География» География». – Алматы, 2002. – С.40 - 46. Библиогр.: 16 назв. / Соавт.: Г.А. Фурсина.

67. Значение изучения водных ресурсов и водного хозяйства Казахстана в профессиональной подготовке магистров экономико-географов // Особый статус национального университета и проблемы формирования, развития, профессионального становления личности студента: Сборник материалов XXXI

научно-методической конференции профессорско-преподавательского состава КазНУ им. аль-Фараби. – Алматы, 2002. – С. 152 – 153.

68. О формировании специальных учебных дисциплин по экономической, социальной и политической географий в учебном плане магистратуры по направлениям подготовки «51.10.50 – География» // Актуальные проблемы научно-педагогического образования (магистратуры) на современном этапе: Материалы международной научно-практической конференции. 30 – 31 мая 2002 г. – Алматы, 2002. – С. 326 – 329.

69. Техничко-экономические основы производства // Типовые программы по экономической и социальной географии. Для студентов университетов по специальности «511030, 011040 – География». – Алматы, 2002. – С. 22 - 31. – Библиогр.: 8 назв. / Соавт.: М.Т. Болегенова, Г.А. Фурсина.

## **2003**

70. Каспий - пересечение всех мировых цивилизаций и религий // Қазақстан: сындарлы жылдар және ғаламдық мәселелер. – Алматы, 2003. – С. 143 -150.

### **ХАЛЫҚАРАЛЫҚ, БҮКІЛӨДАҚТЫҚ ЖӘНЕ РЕСПУБЛИКАЛЫҚ СИМПОЗИУМДАР, КОНФЕРЕНЦИЯЛАР, МӘЖІЛІСТЕРДЕ СӨЛЕГЕН СӨЗДЕРІ**

### **ВЫСТУПЛЕНИЯ НА МЕЖДУНАРОДНЫХ, РЕСПУБЛИКАНСКИХ СЪЕЗДАХ, КОНФЕРЕНЦИЯХ, СИМПОЗИУМАХ**

71. Мухаммед Хайдар Дулати – первый казахский географ-естествоиспытатель, описавший природу Центральной Азии: Доклад на международной конференции «Мухаммед Хайдар

Дулати – выдающийся историк и государственный деятель (1499 – 1551 гг.)», посвященный 500-летию известного мыслителя средневековья. Алматы, Дом ученых, 5 ноября 1999 г. – Алматы, 1999.

72. Проблема объективности в освещении научного наследия отечественных географов по теоретическим и методологическим проблемам географии: Доклад на междунар. конф. «Теоретические проблемы экономической, социальной и политической географии» 10 -13 сент. 2003 г. – М., 2003.

73. Республика Казахстан: географическая, геополитическая и геоэкономическая характеристика: Доклад на междунар. Шведско-Казахстанском семинаре «Вопросы высшего образования, академических обменов и сотрудничества между Швецией и Казахстаном». 7 - 8 нояб. 2002 г. – Алматы, 2002.

74. Социально-экономическая трансформация (преобразования) хозяйственной жизни Республики Казахстан в связи с переходом на рыночные отношения: Доклад на междунар. конф. Совместной группы географов РСЕЕЕ ( географов Центральной Азии, Кавказа и Юго-Восточной Европы (Балканских стран). Висконсин ,Мэдиссон. Университет (США), 27 - 30 мая 2003 г. – Мэдиссон, 2003.

**Профессор А.Т. Темирбековтың редакциялануымен  
шыққан еңбектер**

**ТРУДЫ,  
изданные под редакцией профессора  
Темирбекова А.Т.**

1. ҚазҰУ хабаршысы. География сериясы = Вестник КазНУ. Сер. географическая. № 2 / Эль-Фараби атындағы ҚазҰУ; Редкол.: М.Х.

Сарсенбаев, А.В. Чигаркин,... А.Т. Темирбеков и др. – Алматы: Қазақ университеті, 1995. 265 с.

2. ҚазҰУ хабаршысы. География сериясы = Вестник КазНУ Сер. географическая. № 3 / Эль-Фараби атындағы ҚазҰУ; Редкол.: В.М. Болдырев, А.В. Чигаркин,... А.Т.Темирбеков и др. – Алматы: Қазақ университеті, 1996. 185 с.

3. ҚазҰУ хабаршысы. География сериясы = Вестник КазНУ Сер. географическая. № 4 / Эль-Фараби атындағы ҚазҰУ; Редкол.: В.М. Болдырев, А.В. Чигаркин,... А.Т.Темирбеков и др. – Алматы: Қазақ университеті, 1997.- 96 с.

4. ҚазҰУ хабаршысы. География сериясы = Вестник КазНУ Сер. географическая. № 5 / Эль-Фараби атындағы ҚазҰУ; Редкол.: А.А. Науменко, С.А. Абдрасилов,... А.Т. Темирбеков и др. – Алматы: Қазақ университеті, 1997. 119 с.

5. ҚазҰУ хабаршысы. География сериясы = Вестник КазНУ Сер. географическая. № 6 / Эль-Фараби атындағы ҚазҰУ; Редкол.: А.А. Науменко, С.А. Абдрасилов,... А.Т. Темирбеков и др. и др. – Алматы: Қазақ университеті, 1998. 160 с.

6. ҚазҰУ хабаршысы. География сериясы = Вестник КазНУ Сер. географическая. № 7 / Эль-Фараби атындағы ҚазҰУ; Редкол.: А.А. Науменко, С.А. Абдрасилов,... А.Т. Темирбеков и др. – Алматы: Қазақ университеті, 1998. 123 с.

7. ҚазҰУ хабаршысы. География сериясы = Вестник КазНУ. Сер. географическая. № 8 9 / Эль-Фараби атындағы ҚазҰУ; Редкол.: А.А. Науменко, С.А. Абдрасилов,... А.Т. Темирбеков и др. – Алматы: Қазақ университеті, 1999. 119 с.

8. ҚазҰУ хабаршысы. География сериясы = Вестник КазНУ Сер. географическая. № 1 / Эль-Фараби атындағы ҚазҰУ; Редкол.: А.А. Науменко, Р.И. Гальперин,... А.Т. Темирбеков и др. – Алматы: Қазақ университеті, 2000. 210 с.

9. ҚазҰУ хабаршысы. География сериясы = Вестник КазНУ Сер. географическая. № 2 / Эль-Фараби атындағы ҚазҰУ; Редкол.: А.А. Науменко, С.А. Абдрасилов,... А.Т. Темирбеков и др. – Алматы: Қазақ университеті, 2000. - 199 с.

10. ҚазҰУ хабаршысы. География сериясы = Вестник КазНУ Сер. географическая. № 1 / Эль-Фараби атындағы ҚазҰУ; Редкол.: А.А. Науменко, С.С. Байшоланов,... А.Т. Темирбеков и др. – Алматы: Қазақ университеті, 2001. 148 с.

## **А.Т. ТЕМИРБЕКОВ ғылыми жетекшілігімен орындалға КАНДИДАТТЫҚ ДИССЕРТАЦИЯЛАР**

### **КАНДИДАТСКИЕ ДИССЕРТАЦИИ, выполненные под научным руководством А.Т. ТЕМИРБЕКОВА**

1. Бейсембинова А.С. Экономико-географическая оценка степени селевого риска территорий хозяйственного освоения (на примере бассейна реки Текели). – Алматы, 2002. – 122 с.
2. Данышканов Б.Д. Экономико-географическая оценка земельных ресурсов территории г. Алматы. – Алматы, 1999. – 116 с.
3. Сапаров А.Е. Научные проблемы создания земельного кадастра территории г. Алматы (Экономико-географический аспект). – Алматы, 2001. – 139 с.
4. Токбергенова А.А. Экономико-географическая оценка земельных ресурсов разных типов природной среды Центрального Казахстана. – Алматы, 1999. – 133 с.

## ӨЗГЕ АВТОРЛАР КӨРСЕТКІШТЕРІ ИМЕННОЙ УКАЗАТЕЛЬ

Акашева А.С. 43  
Байботша Ә. 44  
Бейсембинова А. 54  
Бильдебаева Р.М. 49, 50, 51  
Болегенова М.Т. 69  
Весселова Л.К. 34  
Вилесов Е.Н. 34  
Ғабдолла О.Ж. 65  
Данышпанов Б.Д. 36  
Джаланкузов Т. 49  
Джаналиева Г.М. 34  
Диярова К.Ш. 10  
Ердавлетов С.Р. 16  
Есназарова У.А. 15, 18, 19, 20, 29, 38, 39, 40, 42, 45, 46, 56, 62  
Жамалбеков Е.У. 43, 44, 49, 50, 51, 57, 58  
Жемеров А.О. 38  
Иванов М.И. 21  
Искакова К.А. 14, 16, 17  
Каргажанов З.К. 23  
Кошкимбаев К.С. 26, 51  
Крючков В. 1, 3, 6, 8, 12  
Нюсупова Г.Н. 52  
Сапаров А.А. 55, 63, 64  
Тлеубергенова А.А.  
Тлеуберген М.А. 65  
Тлеугалиева 17  
Токбергенова А.А. 35, 36, 57, 58, 60, 62  
Тугельбаев С.С. 50  
Упушев Е.М. 11  
Утекешева Р.К. 16,  
Фурсина Г.А. 9, 16, 60, 66, 69  
Шакенова Т.К. 60  
Якушева И. 1, 12

## СПИСОК ПРИНЯТЫХ СОКРАЩЕНИЙ

И.о. – Исполняющий обязанности.  
ИПК – Институт повышения квалификации.  
КазгосИНТИ- Казахский государственный институт научной и технической информации.  
МОЗиС – Министерство образования, здравоохранения и спорта.  
НИЛ – Научно-исследовательская лаборатория.  
Обл ОНО – Областной отдел народного образования.  
ОблИУУ – Областной институт усовершенствования учителей.  
РК – Республика Казахстан.

## СОДЕРЖАНИЕ

Предисловие.....	5
Профессор Темірбекұлы Амангелді Тәжітегінің Ғылыми-ұстаздық және қоғамдық қызметі туралы Қысқаша очерк.....	6
Краткий очерк трудовой и научно- педагогической деятельности профессора А.Т. Темирбекова.....	10
Основные даты жизни и деятельности А.Т. Темирбекова.....	12
Литература о жизни и трудах А.Т. Темирбекова.....	13
Хронологический указатель трудов.....	15
Выступления на международных, Республиканских съездах, конференциях, Симпозиумах.....	26
Труды, изданные под редакцией А.Т. Темирбекова.....	27
Кандидатские диссертации, выполненные под руководством А.Т.Темирбекова.....	29
Именной указатель.....	30
Список принятых сокращений.....	31

***ТЕМИРБЕКОВ АМАНГЕЛЬДЫ ТАЖИЕВИЧ***

**БИОБИБЛИОГРАФИЧЕСКИЙ УКАЗАТЕЛЬ**

ИБ № 2320

Подписано в печать 3.10.2003. Формат 60 x 84 1/16. Бумага офсетная №1.  
Печать офсетная. Уч.-изд.л. 1,94. Тираж 100 экз. Заказ № 2461. Цена договорная.

Издательство "Қазақ университеті"  
Қазақського національного университетта ім. аль-Фарабі.  
480078 г. Алматы, пр.аль-Фарабі, 71, ҚазНУ.

Отпечатано в типографии издательства "Қазақ университеті"  
"Қазақ университеті" баспаханасында басылды.